

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Sosiaali- ja terveystieteiden

Joutsan kunta
Perusturvalautakunta
kirjaamo@joutsa.fi

Perusturvaosasto

09 -03- 2022

Joutsan kunta

JOUTSAN KUNNAN PALVELUASUMISEN JA TEHOSTETUN PALVELUASUMISEN PALVELUSETELIN ARVO

Valvonta-asian vireille tulo

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto vastaanotti 14.2.2022 epäkohdailmoituksen Joutsan kunnan ikäihmisten palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen palveluseteliin liittyen. Ilmoituksen mukaan Joutsan kunnan perusturvalautakunta oli 11.11.2021 tekemällään päätöksellä hyväksynyt palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen sääntökirjan korottamatta palvelusetelin arvoa.

Ilmoittajan mukaan palvelusetelin arvoa ei ole muutettu sen jälkeen, kun palveluseteli otettiin käyttöön perusturvalautakunnan 22.11.2016 tekemällä päätöksellä. Samaan aikaan kunnan omien palveluasumisen tai tehostetun palveluasumisen yksiköiden suoritehinnat ovat ilmoittajan mukaan nousseet vuodesta 2017 yli 40 %. Tehostetun palveluasumisen palvelusetelin arvo on 102,69 – 129,65 euroa vuorokaudessa asiakkaan palveluntarpeesta riippuen. Ilmoituksessa todetaan kunnan oman palvelutalo Joutsen hoitopäivän hinnan olevan vuoden 2022 talousarvion mukaan 221,44 euroa vuorokaudessa.

Asiaa koskevat säädökset

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 4 §:n mukaan asiakkaalla on oikeus saada sosiaalihuollon toteuttajalta laadultaan hyvää sosiaalihuoltoa ja hyvää kohtelua ilman syrjintää. Asiakasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja yksityisyyttään kunnioitetaan. Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on otettava huomioon asiakkaan toivomukset, mielipide, etu ja yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkieltensä ja kulttuuritaustansa.

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 5, 13035 AVI | Käyntiosoite: Wolffintie 35, Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

Mainitun lain 8 §:n mukaan sosiaalihuoltoa toteutettaessa on ensisijaisesti otettava huomioon asiakkaan toivomukset ja mielipide ja muutoinkin kunnioitettava hänen itsemääräämisoikeuttaan. Asiakkaalle on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Sama koskee hänen sosiaalihuoltoonsa liittyviä muita toimenpiteitä. Asiakasta koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava siten, että ensisijaisesti otetaan huomioon asiakkaan etu.

Hallintolain 6 § mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Hallintolain yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti sosiaalihuollon palveluja saavia asiakkaita tulee kohdella tasapuolisesti. Palveluja tulee myöntää ja palveluista perittävät maksut tulee määrätä lähtökohdiltaan yhtäläisin periaattein riippumatta palvelun toteuttamistavasta.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 §:n neljännen momentin mukaan asumispalveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteleistä annetun lain (569/2009) 6 § mukaan asiakkaan mielipide palvelusetelin saamisesta tulee ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon silloin, kun kunnassa käytetään palveluseteliä asiakkaan tarvitseman palvelun järjestämiseen. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Mainitun lain 7 § mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 §:n mukaan jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on tämän lain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, aluehallintovirasto voi antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle.

Edelleen mainitun lain 56 §:n mukaan jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista, aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

Ennen edellä mainittuihin toimenpiteisiin ryhtymistä aluehallintovirasto varaa mahdollisuuden hallintolain 34 §:n mukaisen mielipiteen lausumisen ja selityksen antamiselle.

Harkittavat toimenpiteet

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto harkitsee sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 §:n mukaisen huomautuksen tai mainitun lain 56 §:n mukaisen määräyksen antamista, mikäli Joutsan kunnan selityksestä ilmenee, että palvelusetelin arvo ei edelleenkään ole sosiaali- ja terveydenhuollon palvelueteleistä annetun lain (569/2009) 7 §:n tarkoittamalla tavalla kohtuullinen.

SELITYSPYYNTÖ

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto varaa hallintolain 34 §:n nojalla Joutsan kunnan perusturvalautakunnalle tilaisuuden lausua mielipiteensä ja antaa asian johdosta selityksensä ennen asian ratkaisemista.

Selitys tulee antaa siitä millä perusteilla Joutsan kunnan perusturvalautakunta on arvioinut vahvistamiensa palvelusetelien arvon kohtuullisuuden ja onko kunnassa noudatettu perusturvalautakunnan 11.11.2021 vahvistamaa palvelusetelisääntökirjaa ja tehty palveluseteliä käyttäville asiakkaille vahvistetun sääntökirjan mukaiset palvelusetelipäätökset, sekä se, onko kunta mahdollisesti ryhtynyt toimiin palvelusetelin arvon saattamiseksi palvelusetelilain 7 §:ssä tarkoitetulle kohtuulliselle tasolle.

Selityksestä tulee ilmetä myös se, kuinka monelle kuntalaiselle palveluseteli on myönnetty vuosien 2017-2021 aikana, ja kuinka monen asiakkaan kohdalla palvelusetelin arvoa on kohtuullistettu palvelusetelisääntökirjan kohdan 12.1 mainitulla tavalla silloin, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulo tai asiakkaan elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen muut huollolliset näkökulman huomioiden.

Selitys tulee toimittaa **viimeistään 20.5.2022** aluehallintoviraston kirjaamoon postilla osoitteella:

Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto PL 5, 13035 AVI tai sähköisesti osoitteella kirjaamo.lansi@avi.fi

Asiakirjoissa tulee mainita valvonta-asian diaarinumero LSSAVI/2964/2022.

Hallintolain 33 §:n mukaan määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista. Määräaikaan voidaan asianosaisen pyynnöstä antaa lisäaikaa viranomaisen harkinnan mukaan, jos pyyntö lisäajan saamisesta on esitetty ennen määräajan päättymistä.

Säädökset

Hallintolaki (434/2003) 6 §, 24 § ja 31-34 §
Laki aluehallintovirastoista (896/2009) 4 §
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) 4 § ja 8 §
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) 6-8 §
Sosiaalihuoltolaki (710/1982) 3 § ja 56-57 §
Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 3-4 § ja 21 §

Liite 14.2.2022 päivätty epäkohtailmoitus

Lisätietoja

Lisätietoja tarvittaessa antaa ylitarkastaja Emmi Häyrynen, puh. 0295 018 622 tai sähköposti emmi.hayrynen@avi.fi.

Ylitarkastaja Emmi Häyrynen

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin

Jakelu Joutsan kunta, perusturvalautakunta

Tiedoksi Anna-Maija Kääriäinen, perusturvajohtaja, Joutsa

Tämä asiakirja LSSAVI/2964/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/2964/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Häyrynen Emmi 08.03.2022 15:34

AVI Yhteinen kirjaamo

Lähetäjä: Kalle Willman <kalle.willman@fimnet.fi>
Lähetetty: maanantai 14. helmikuuta 2022 12.23
Vastaanottaja: AVI Kirjaamo Länsi- ja Sisä-Suomi
Kopio: sarihovila3@gmail.com; Anna-Maija Kääriäinen; Pauliina Maukonen
Aihe: Kantelu AVI:lle palvelusetelien korottamattomuudesta Joutsassa
Liitteet: Kantelu AVI palveluseteli.docx; Liite 1.- 2. Esperin Alkuperäinen korotusesitys Joutsa.pdf; Esperin oikaisuvaatimus 2022.PDF

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle

Ohessa liitteenä kantelu siihen liittyvine liitteineen.

Kalle Willman Joutsa

Kantelu Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle

Kanteluasia: Tehostetun palveluasumisen palvelusetelihintojen tarkistuksen laiminlyönti

Kantelun kohde: Joutsan kunnan perusturvalautakunnan päätökset 11.11.2021 § 101 ja 19.01.2022 § 11, joilla lautakunta hylkäsi Esperi Care Oy:n esitykset setelihintojen korotuksista.

Vaatus: Aluehallintovirasto tutkii Joutsan perusturvalautakunnan kielteiset päätökset ja antaa lautakunnalle ohjeet lain ja viranomaisohjeiden mukaisesta menettelystä setelihintojen määrittämisessä.

Tosiasiat ja perustelut:

Esperi Care Oy, jolla on Joutsassa Esperi Hoivakoti Kaari Kermakuja 2 lähetti setelihintojen korotusesityksen 15.09.2021 Joutsan kunnan perusturvalautakunnalle (Liite 1.- 2.). Korotusesitys 12 %.

Lautakunta ei vastannut esitykseen, mutta kokouksessaan 11.11.2021 § 101 [Dynasty tietopalvelu : Joutsan kunta](#) päivitti (perusteluja kirjaamatta) sääntökirjan [Dynasty tietopalvelu : Joutsan kunta](#). Setelihinnat säilytettiin siinä samoina kuin lautakunnassa setelit käyttöön otettaessa 22.11.2016 § 124. Sääntökirjassa 11.11.2021 mainitaan: ” **2. Palvelusetelin arvo ja sen myöntäminen 12.1 Palvelusetelin arvo** Kunta määrittelee palvelusetelin arvon. Arvon määrittelyssä käytetään apuna kunnan tehostetun palveluasumisen tuotannon kustannuksia ja ostetun tehostetun palveluasumisen kustannuksia. Palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen seteli perustuu asiakkaan hoitoisuuteen ja siitä annetaan päätös asiakkaalle”.

Esperi Care teki sittemmin oikaisuvaatimuksen 11.11.2021 hyväksytyyn sääntökirjapäätökseen (Liite 3.). Lautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen kokouksessaan 19.01.2022 § 11 (Liite 4. [Dynasty tietopalvelu : Joutsan kunta](#)).

Päätös olla korottamatta setelihintoja on lain 569/2009, Hallituksen esityksen 20/2009, Eduskunnan oikeusasiamiehen lausunnon VN/20702/2020 ja päätöksen EOAK/5684/2020, Valviran ohjauskirjeen

17.12.2020 V/41752/2020 vastainen. Aluehallintovirastoille on annettu määräys ohjata kuntia lakimuutosten huomioon ottamisessa setelihintojen tarkistamisessa. Valtio korvaa kunnille lakimuutoksista aiheutuneet lisäkustannukset.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, ”että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus”.

STM:n em. lausunnon mukaan ”kunta ei voi olettaa, että palvelun kustannukset olisivat pienemmät, jos asiakas hankki palvelun palvelusetelillä”.

Joutsan kunnan oman vastaavan toiminnan kustannuskehitys:

Joutsan kunnalla on laitosmuotoinen vanhainkoti Huuponhovi ja tehostettua palveluasumista antava Palvelukeskus Jousi. Setelihinnat ovat kunnassa olleet samat vuodesta 2016 alkaen.

Huuponhovi: AVI:n ohjeiden mukaan vuonna 2019 asukasmäärä puolitettiin kahdeksaan, koska toimintaa oltiin muuttamassa tehostetun palveluasumisen yksiköksi. Vuonna 2017 tilinpäätökseen verrattuna hoitopäivän hinta oli noussut vuoteen 2019 mennessä 40,62%, vuoteen mennessä 2022 talousarvion mukaan 23,10%, mikä johtuu siitä, että asukasmäärä taas kaksinkertaistettiin.

Palvelukeskus Jousi: Toiminta vastaa täysin yksityisten palveluntuottajien tehostetun asumispalvelun tuottamista. Vuonna 2017 tilinpäätöksen mukaan hoitopäivän hinta oli 154,82€ ja vuonna 2022 talousarvioehdotuksen mukaan 221,44€. Nousua siis 43,03%.

Yhteenvetona voidaan siis todeta, että setelihinnat on pidetty samoina kuluneet alun seitsemän vuotta samaan aikaan, kun omat kustannukset ovat nousseet yli 40%. Kun Valtio korvaa kunnille

3.

lainsäädännön aiheuttamat kustannusnousut, eikä kunta vastaavasti korota setelihintoja, kyseessä saattaa olla lainvastainen toiminta.

Joutsa 14.02.2022

Kalle Willman kunnanvaltuutettu, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Joutsenlammentie 561, 19650 JOUTSA 0400 540079

kalle.willman@fimnet.fi